

Hemşirelik Öğrencilerinin Sosyal ve Entelektüel Aktiviteleri ile Akademik Başarı Durumları ve Yaşam Doyumları Arasındaki İlişki

The Relationship Between the Social and Intellectual Activities of Nursing Students and Their Academic Achievement and Life Satisfaction

Hatice KAHYAOĞLU SÜT, Burcu KÜÇÜKKAYA, Esra CUMUR, Ecem ÖZDEMİR

ÖZ

Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin sosyal ve entelektüel aktiviteleri ile akademik başarı durumları ve yaşam doyumları arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Tanımlayıcı tipteki bu araştırma, Şubat-Mart 2018 tarihleri arasında bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde eğitim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencileri üzerinde yürütülmüştür (n=455). Araştırma verileri araştırmacılar tarafından literatür incelenerek oluşturulan anket formu ve Yaşam Doyum Ölçeği (YDÖ) ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra Ki-Kare testi, Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis testi ve Spearman Korelasyon analizi yöntemleri kullanılmıştır. Öğrencilerin yaş ortalaması 20.5±1.8 olup, %86.6'sının cinsiyeti kadındır. Öğrencilerin %47.7'sinin genel not ortalaması 2.51-3.00 arası olup akademik başarı durumlarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. 2.51-3.00 (orta) ve 3.01-3.50 (iyi) not ortalamasına sahip öğrencilerin diğerlerine göre (0.00-2.00, 2.01-2.50, 3.51-4.00) anlamlı olarak daha fazla kitap fuarına gittiği (p=0.011), ayda 1-2 kez sinemaya gittiği (p=0.045) ve kültürel gezilere katıldığı (p=0.003) saptanmıştır. Öğrencilerin YDÖ puan ortalaması 14.4±4.3 olarak bulunmuştur. YDÖ puan ortalamaları ile genel not ortalamaları arasında anlamlı ilişki (p=0.073) bulunmamıştır. Yabancı dil bilen (p=0.007), yabancı dil konuşan (p=0.002), arkadaş ilişkilerini iyi olarak tanımlayan (p<0.001), sosyal ilişkilerinden çok memnun olan (p<0.001), sporla ilgilenen (p<0.001), kitap okuma alışkanlığı olan (p<0.001), gazete okuma alışkanlığı olan (p=0.008) ve kültürel gezilere katılan (p<0.001) öğrencilerin YDÖ puan ortalamaları daha yüksek olup daha iyi düzeyde yaşam doyumuna sahip oldukları belirlenmiştir. Akademik başarı durumu iyi ve orta düzeyde olan hemşirelik öğrencileri sosyal ve entelektüel açıdan daha aktiftirler. Sosyal ve entelektüel açıdan daha aktif olan öğrencilerin yaşam doyumları da daha yüksektir. Ancak akademik başarı durumu ile yaşam doyumunu

Kahyaoğlu Süt H., Küçükaya B., Cumur E., & Özdemir E., (2019). Hemşirelik öğrencilerinin sosyal ve entelektüel aktiviteleri ile akademik başarı durumları ve yaşam doyumları arasındaki ilişki. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 9(2), 326-334. <https://doi.org/10.5961/jhes.2019.334>

Hatice KAHYAOĞLU SÜT (✉)

ORCID ID: 0000-0001-8840-6846

Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Edirne, Türkiye
Trakya University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Edirne, Turkey
haticesut@yahoo.com

Burcu KÜÇÜKKAYA

ORCID ID: 0000-0002-3421-9794

Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Edirne, Türkiye
Trakya University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Edirne, Turkey

Esra CUMUR

ORCID ID: 0000-0002-8567-3524

Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Edirne, Türkiye
Trakya University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Edirne, Turkey

Ecem ÖZDEMİR

ORCID ID: 0000-0001-7226-3430

Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Edirne, Türkiye
Trakya University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Edirne, Turkey

Geliş Tarihi/Received : 19.09.2018

Kabul Tarihi/Accepted : 13.03.2019

arasında ilişki yoktur. Buna göre; disiplinli bir meslek adayı olan hemşirelik öğrencilerinin eğitimleri sadece akademik başarıyı artırmak odaklı olmamalıdır. Eğitimleri sürecinde, sosyal ve entelektüel aktivitelere daha fazla yönlendirilmeleri yaşam doyumlarını artıracaktır.

Anahtar Sözcükler: Hemşirelik, Öğrenci, Aktivite, Akademik başarı, Yaşam doyumu

ABSTRACT

In this study, it was aimed to investigate the relationship between social and intellectual activities of nursing students, and their academic achievement status, and life satisfaction. This descriptive study was conducted on n = 455 students in the first, second, third and fourth grades who were trained in the Nursing Department of the Faculty of Health Sciences of a University between February-March 2018. The research data were collected by the questionnaire form prepared by the researchers and the Life Satisfaction Scale (SDS). In the evaluation of the data, descriptive statistics as well as Chi-Square test, Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis test, and Spearman correlation analysis methods were used. The average age of the students was 20.5 ± 1.8 , and the sex of 86.6% was females. It was determined that 47.7% of the students had a general grade average between 2.51-3.00 and academic achievement was moderate. ($p=0.011$) significantly higher than the others (0.00-2.00, 2.01-2.50, 3.51-4.00) between 2.51-3.00 (medium) and 3.01-3.50 (good) 1-2 times going to cinema ($p=0.045$) and participating in cultural excursions ($p=0.003$). The average score of the students was 14.4 ± 4.3 . There was no statistically significant relationship ($p=0.073$) between CGS average scores and overall grade scores. ($p<0.001$), foreign language ($p=0.007$), foreign language ($p=0.002$), friendship ($p<0.001$), social relations ($p<0.001$) ($p<0.001$), newspaper reading habit ($p=0.008$), and cultural visits ($p<0.001$) were found to have higher mean scores and a better life satisfaction. Students who have a good or moderate level of academic achievement are more active in social and intellectual aspects. Students who are more active in social and intellectual aspects have higher life satisfaction. However, there is no connection between academic achievement and life satisfaction. According to this; training of nursing students who are disciplined professional candidates should not be focused solely on increasing academic achievement. In the course of their training, further orientation to social and intellectual activities will increase their life satisfaction.

Keywords: Nursing, Student, Activity, Academic achievement, Life satisfaction

GİRİŞ

Üniversite yaşamı genç öğrencilerin hayatlarında yeni bir başlangıç dönemidir. Üniversite yaşantısının akademik, kişisel ve sosyal açılardan oluşturacağı değişikliklere uyum, sürecin rahat geçirilmesinde kolaylık sağlayacaktır (Erdoğan, Şanlı, & Bekir, 2005). Bu süreçte öğrencilerin sosyal ve entelektüel aktivitelere katılımı da uyumu kolaylaştırmaktadır. Sosyal aktivite, yaşamda keyifli bir ortamın yaratılmasıyla sonuçlanan bir iletişim biçimi olarak tanımlanmaktadır (Akgeyik, 2007). Sosyal ve entelektüel aktivite günümüzde eğitimle ilgili faaliyetlerin yoğun, yorucu, sıradan, sıkıcı ve stresli olması nedeniyle serbest zamanı etkin şekilde değerlendirmek için yenilenme, dinlenme ve yeniden toparlanma için gereklidir. Genç bireylerin serbest zamanlarını etkin şekilde geçireceği fiziki faaliyet alanlarının olmaması, bireylerde genç yaş ile birlikte gelen enerjinin olumsuz alanlara yönlendirilmesine yol açarak ileride ortaya çıkabilecek toplumsal olumsuzluklara temel hazırlayabilmektedir (Sarı & Kaya, 2016; Usal, 1981). Toplumsal olumsuzlukların önlenmesi, genç bireylerin serbest zamanlarını verimli geçirmeleri için aktivitelere katılım ortamının sağlanması önemlidir.

Akademik başarı, eğitim-öğretim sürecinde belirli bir dersten ya da akademik programlardan bireyin ne ölçüde yararlandığının bir göstergesi olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca bir akademik programdaki derslerden öğrencinin aldığı notların ortalaması olarak da açıklanmaktadır (Dil & Bulantekin, 2011). Öğrencilerin serbest zaman tatmini ile akademik başarıyı gösteren genel not ortalamaları arasında kısmen ilişki olduğu bildirilmiştir (Sarı & Kaya, 2016). Bir çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin akademik

başarılarını cinsiyet, geldikleri lise türü, hemşirelik mesleğinin saygınlığı hakkındaki düşüncelerinin etkilediği belirtilmiştir (Ayyıldız et al., 2014).

Yaşam doyumu, insanın mutluluğu ile ilgili kavramlardan oluşan öznel iyi oluşun bilişsel yönünü temsil etmektedir (Dost, 2007). Yaşam doyumu yüksek olan bireylerin daha olumlu sosyal ilişkilere sahip oldukları ve akademik başarılarından daha fazla memnun oldukları bildirilmiştir (Antaramian, 2017). Yaşam doyumu, her yaş grubunda olduğu gibi üniversite öğrencileri için de önemli bir konudur. Yüksek yaşam doyumuna sahip gençler daha az sosyal ve bireysel strese sahip olup daha olumlu ilişkiler yürütmektedirler (Malik, Nordin, Zakaria, & Sirun, 2013). Üniversite öğrencileri üzerinde yaşam doyumunu araştıran çalışmalarda; yaş, stres, beden sağlık durumu, anne-baba tutumları, kişilik özellikleri, eğitimle ilgili değişkenlerin yaşam doyumu üzerinde etkili olduğu bildirilmektedir (Chow, 2005; Yetim, 2003). Yaşam doyumu yüksek olan öğrencilerin daha olumlu okul deneyimleri yaşadıkları, yaşam doyumu ve okul bağlamı faktörleri arasındaki bağlantı olabileceği düşünülmektedir (Malik et al., 2013).

Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin sosyal ve entelektüel aktiviteleri ile akademik başarı durumları ve yaşam doyumları arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Çalışmamız bulgularının bu konuda hem literatürü destekleyeceği hem de hemşirelik lisans eğitim sürecinde sosyal ve entelektüel aktivitelere katılımın öğrencinin akademik başarısı ve yaşam doyumu üzerindeki önemini ortaya koyacağını düşünmekteyiz. Bu çalışmanın amacına yönelik olarak oluşturulan araştırma soruları şunlardır:

1. Hemşirelik öğrencilerinin sosyal ve entelektüel aktiviteleri ile akademik başarı durumları arasındaki ilişki nasıldır?
2. Hemşirelik öğrencilerinin sosyal ve entelektüel aktiviteleri ile yaşam doyumları arasındaki ilişki nasıldır?
3. Hemşirelik öğrencilerinin akademik başarı durumları ve yaşam doyumları arasında ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Tipi

Tanımlayıcı tipte bir araştırmadır.

Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Şubat-Mart 2018 tarihleri arasında Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde yürütülmüştür.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini hemşirelik bölümünde eğitim alan 545 öğrenci oluşturmakta olup, örneklem seçimine gidilmeden çalışmaya katılmaya gönüllü 455 öğrenci ile araştırma yürütülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Veriler araştırmacılar tarafından literatür incelenerek hazırlanmış olan bir anket formu ve Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ) kullanılarak toplanmıştır.

Anket Formu: Araştırmacılar tarafından literatür incelenerek oluşturulan anket formu; öğrencilerin kişisel özelliklerini içeren (cinsiyet, yaş, sınıf, mezun olunan lise, gelir durumu, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu) yedi soru, genel not ortalamasına ilişkin bir soru, sosyal ve entelektüel aktiviteleri içeren (yabancı dil bilme ve konuşma, sosyal öğrenci topluluklarına üyelik, müzikle ilgilenme durumu, müzik aleti çalma durumu, sporla ilgilenme, dansla ilgilenme, resimle ilgilenme, el sanatlarıyla ilgilenme, fotoğrafçılıkla ilgilenme, kitap ve gazete okuma alışkanlığı, kitap fuarı- tiyatro- sinema-şiir dinletisine gitme ve kültürel gezilere katılma) 17 soru ve sosyal ilişkiler (arkadaş ilişkilerini tanımlama, sosyal ilişkilerden memnuniyet durumu) ile ilgili özellikleri içeren iki soru olmak üzere toplam 27 sorudan oluşmaktadır (Ayyıldız et al., 2014; Dalli, 2014; Elmagd et al., 2015; Malik et al., 2013; Sarı & Kaya, 2016).

Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ): Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen YDÖ'nün Türkçe geçerlilik ve güvenilirliği Dağlı ve Baysal (2016) tarafından yapılmıştır. Geçerliliği ve güvenilirliği yapılan ölçek beşli Likert tipinde "hiç katılmıyorum (1), çok az katılıyorum (2), orta düzeyde katılıyorum (3), büyük oranda katılıyorum (4) ve tamamen katılıyorum (5)" olarak beş maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınacak en düşük puan beş, en yüksek puan 25 puandır ve puan arttıkça yaşam doyumunu artmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık kat sayısı 0.88 saptanmıştır (Dağlı & Baysal, 2016). Bu çalışmada Cronbach alfa iç tutarlık kat sayısı 0.87 olarak bulunmuştur.

Etik Onay

Trakya Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar etik kurulundan 2017/346 nolu etik onay alınmıştır. Çalışmanın öğrenciler

üzerinde yürütülebilmesi için Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölüm Başkanlığı'ndan yazılı izin alınmıştır.

Verilerin Toplanması

Hemşirelik Bölümü 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerin ders sonrası zaman dilimlerine denk gelecek şekilde, çalışmaya katılmayı kabul eden gönüllüler üzerinde araştırma yürütülmüştür. Öğrencilere çalışmanın amacı açıklandıktan sonra öğrenciler tarafından veri formunun doldurulması yaklaşık 15 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra Ki-Kare testi, Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis testi ve Spearman Korelasyon analizi yöntemleri kullanılmıştır. Sonuçlar ortalama \pm standart sapma ya da sayı (n) ve yüzde (%) olarak gösterilmiş olup $p < 0.05$ değeri istatistiksel anlamlılık sınır değeri olarak kabul edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 20.0 paket programı kullanılmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın sadece bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencileri üzerinde yürütülmüş olması araştırmanın sınırlılığdır.

BULGULAR

Tablo 1'de hemşirelik öğrencilerinin sosyo-demografik özellikleri gösterilmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin yaş ortala-

Tablo 1: Hemşirelik Öğrencilerinin Sosyo-Demografik Özellikleri ($n=455$)

		Ortalama \pm Standart Sapma	
Yaş		20.5 \pm 1.8	
		n	%
Cinsiyet	Kadın	394	86.6
	Erkek	61	13.4
Sınıf	1.	122	26.8
	2.	77	16.9
	3.	130	28.6
	4.	126	27.7
Mezun Olunan Lise	Düz Lise	82	18.0
	Anadolu Lisesi	291	64.0
	Meslek Lisesi	27	5.9
Gelir Durumu	Diğer	55	12.1
	Gelir giderden az	56	12.3
	Gelir gidere eşit	324	71.2
Anne Eğitim Durumu	Gelir giderden fazla	75	16.5
	İlköğretim ve altı	313	68.8
Baba Eğitim Durumu	Lise ve üstü	142	31.2
	İlköğretim ve altı	250	54.9
Lise ve üstü		205	45.1

Tablo 2: Hemşirelik Öğrencilerinin Akademik Başarı Durumları ile Sosyal ve Entelektüel Aktivitelerine İlişkin Özelliklerinin Dağılımı (n=455)

		n	%
Genel Not Ortalaması (akademik başarı durumları)	0.00-2.00	17	3.7
	2.01-2.50	84	18.5
	2.51-3.00	217	47.7
	3.01-3.50	120	26.4
	3.51-4.00	17	3.7
Yabancı Dil Bilme	Hayır	201	44.2
	Evet	254	55.8
Yabancı Dil Konuşma	Hayır	299	65.7
	Evet	156	34.3
Sosyal Öğrenci Topluluklarına Üyelik	Hayır	363	79.8
	Evet	92	20.2
Arkadaş İlişkilerini Tanımlama	İyi	337	74.1
	Orta	110	24.2
	Kötü	8	1.8
Sosyal İlişkilerden Memnuniyet	Memnun değil	16	3.5
	Memnun	113	24.8
	Çok memnun	326	71.6
Müzikle İlgilenme	Hayır	277	60.9
	Evet	178	39.1
Müzik Aleti Çalma Durumu	Hayır	397	87.3
	Evet	58	12.7
Sporla İlgilenme	Hayır	273	60.0
	Evet	182	40.0
Dansla İlgilenme	Hayır	389	85.5
	Evet	66	14.5
Resimle İlgilenme	Hayır	400	87.9
	Evet	55	12.1
El Sanatlarıyla İlgilenme	Hayır	413	90.8
	Evet	42	9.2
Fotoğrafçılıkla İlgilenme	Hayır	395	86.8
	Evet	60	13.2
Kitap Okuma Alışkanlığı	Hayır	107	23.5
	Evet	348	76.5
Gazete Okuma Alışkanlığı	Hayır	302	66.4
	Evet	153	33.6
Kitap Fuarına Gitme	Hayır	173	38.0
	Evet	282	62.0
Tiyatroya Gitme	Hayır	238	52.3
	Evet	217	47.7
Sinemaya Gitme	Hayır	33	7.3
	Evet	422	92.7
Şiir Dinletilerine Gitme	Hayır	384	84.4
	Evet	71	15.6
Kültürel Gezilere Katılma	Hayır	264	58.0
	Evet	191	42.0

masının 20.5 ± 1.8 , %86.6'sının kadın, %28.6'sının 3. sınıf, %64.7'sinin Anadolu Lisesi mezunu, %71.2'sinin geliri giderine eşit, %68.8'inin anne eğitim durumunun ilköğretim ve altı, %54.9'unun baba eğitim durumunun ilköğretim ve altı olduğu bulunmuştur.

Tablo 2'de hemşirelik öğrencilerinin akademik başarı durumları (genel not ortalamaları) ile sosyal ve entelektüel aktivitelerine ilişkin özelliklerinin dağılımı gösterilmiştir. Öğrencilerin %47.7'sinin genel not ortalaması 2.51-3.00 olup akademik başarı durumlarının orta düzeyde olduğu, %55.8'inin yabancı dil bildiği, %34.3'ünün yabancı dil konuştuğu, %20.2'sinin sosyal öğrenci topluluklarına üye olduğu, %74.1'inin arkadaş ilişkilerini iyi olarak tanımladığı, %71.6'sının sosyal ilişkilerden çok memnun olduğu, %39.1'inin müzikle ilgilendiği, %12.7'sinin müzik aleti çaldığı, %40'ünün sporla, %14.5'inin dansla, %12.1'inin resimle, %9.2'sinin el sanatlarıyla, %13.2'sinin fotoğrafçılıkla ilgilendiği, %76.5'inin kitap ve %33.6'sının gazete okuma alışkanlığı olduğu, %62'sinin kitap fuarına, %47.7'sinin tiyatroya, %92.7'sinin sinemaya ve %15.6'sının şiir dinletisine gittiği ve %42'sinin kültürel gezilere katıldığı saptanmıştır.

Tablo 3'te hemşirelik öğrencilerinin sosyal ve entelektüel aktiviteleri ile genel not ortalamalarının (akademik başarı durumlarının) karşılaştırma sonuçları verilmektedir. 2.51-3.00 (orta) ve 3.01-3.50 (iyi) not ortalamasına sahip öğrencilerin diğerlerine göre (0.00-2.00, 2.01-2.50, 3.51-4.00) anlamlı olarak daha fazla yabancı dil bildiği ($p=0.004$) ve konuştuğu ($p<0.001$), kitap fuarına gittiği ($p=0.011$), ayda 1-2 kez sinemaya gittiği ($p=0.045$) ve kültürel gezilere katıldığı ($p=0.003$) saptanmıştır.

Tablo 4'te hemşirelik öğrencilerinin sosyal ve entelektüel aktiviteleri ile YDÖ puan ortalamalarının (yaşam doyum düzeylerinin) karşılaştırma sonuçları verilmektedir. Yabancı dil bilen ($p=0.007$), yabancı dil konuşan ($p=0.002$), arkadaş ilişkilerini iyi olarak tanımlayan ($p<0.001$), sosyal ilişkilerinden çok memnun olan ($p<0.001$), sporla ilgilenen ($p<0.001$), kitap okuma alışkanlığı ($p<0.001$) ve gazete okuma alışkanlığı olan ($p=0.008$), kültürel gezilere katılan ($p<0.001$) öğrencilerin YDÖ puan ortalamalarının daha yüksek olduğu ve yaşam doyum düzeylerinin daha iyi olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5'te hemşirelik öğrencilerinin genel not ortalaması (akademik başarı durumu) ile YDÖ puan ortalamasının (yaşam doyum düzeyleri) karşılaştırma sonuçları verilmektedir. Tüm öğrencilerin YDÖ puan ortalaması 14.4 ± 4.3 (min-max: 5.00-25.00) olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin YDÖ puan ortalamaları ile genel not ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p=0.055$).

Tablo 6'da hemşirelik öğrencilerinin genel not ortalaması (akademik başarı durumu) ile YDÖ puan ortalaması (yaşam doyum düzeyleri) arasındaki ilişki verilmektedir. YDÖ puan ortalamaları ile genel not ortalamaları arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($p=0.073$).

TARTIŞMA

Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin sosyal ve entelektüel aktiviteleri ile akademik başarı durumları ve yaşam doyumları arasındaki ilişki incelenmiş olup elde edilen bulgular ulusal ve uluslararası literatür ile tartışılmıştır.

Çalışmada orta ve iyi düzeyde genel not ortalamasına sahip öğrencilerin diğerlerine göre anlamlı olarak daha fazla kitap fuarına gittiği, ayda 1-2 kez sinemaya gittiği ve kültürel gezilere katıldığı saptanmıştır. Benzer şekilde Sarı ve Kaya (2016) çalışmasında, üniversite öğrencilerinde serbest zaman tatmini ile genel not ortalaması arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğunu bildirmiştir. Freeman (2017) ders dışı yapılan sosyal aktiviteler ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında, ders dışı yapılan sosyal aktiviteler ile akademik başarı arasında hafif güçlü pozitif yönde anlamlı ilişki olduğunu bildirmiştir. Elmagd ve ark. (2015) tıp ve sağlık bilimleri öğrencilerinin fiziksel aktivite akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında, fiziksel aktivite (yürüyüş, dans, koşu) yapan öğrencilerin diğerlerine göre daha yüksek akademik başarıya sahip olduğunu belirlemiştir. Craft (2012) öğrencilerin ders dışında katıldıkları aktiviteler ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında, müzik, spor ve okul etkinlik kulüplerine katılan öğrencilerin diğerlerine göre daha yüksek akademik başarıya sahip olduğunu belirlemiştir. Bulgularımızın aksine Shamsudin, Ismail, Al-Mamun ve Nordin (2014), üniversite öğrencilerinin müfredat dışı etkinliklerinin akademik başarılarına etkisini inceledikleri çalışmasında, müfredat dışı etkinliklere katılma ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki olmadığını saptamıştır. Üniversite eğitim sürecinde sosyal ve entelektüel aktivitelerle katılım gösteren öğrencilerin akademik başarılarının daha iyi olduğu görülmektedir. Böylece serbest zamanlarından elde ettikleri tatminde daha yüksek olup akademik başarıları da olumlu yönde etkilenmektedir.

Geleceğin sağlık profesyonel adayları olan hemşirelik öğrencilerinin eğitimleri sürecinde yaşam doyumlarının iyi düzeyde olması önemlidir. Bu çalışmada öğrencilerin yaşam doyumları iyi düzeyde olup yaşam doyum düzeyleri ve akademik başarı durumları arasında anlamlı ilişki ve fark bulunmamıştır. Çalışmamızla benzer şekilde Elkin (2017), akademik başarı durumu orta düzeyde olan sağlık bilimleri yüksekokulu öğrencilerinin yaşam doyumunu puan ortalamalarının yüksek bulunduğunu, fakat akademik başarı ile yaşam doyumunu arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki olmadığını bildirmiştir. Güler ve Emeç (2006) çalışmalarında, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinde yaşam memnuniyeti ile genel not ortalamaları arasında anlamlı ilişki olduğunu belirlemişlerdir. Yaşam memnuniyeti arttıkça öğrencilerin not ortalamaları da artış göstermektedir. Dil ve Bulantekin (2011), hemşirelik öğrencilerinin okul yıllarından doyum almalarının, yüksek akademik başarıya sahip olmalarının, kişisel ve mesleki başarılarına etki edebileceğini belirlemiştir. Antaramian (2017), öğrencilerin akademik başarıları ile yaşam doyumunu incelediği çalışmasında, yaşam doyumunu yüksek olan öğrencilerin akademik başarılarının da yüksek olduğunu belirlemiştir. Dalli (2014) üniversite öğrencilerinin akademik başarı düzeyleri, zaman yönetimi ve akademik yaşam doyumunu incelediği çalışmasında, yaşam doyumunu yüksek olan öğrencilerin akademik başarılarının da yüksek olduğunu belirlemiştir. Chow (2005), Kanadalı üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada, not ortalaması yüksek olanların daha yüksek bir yaşam doyumunu gösterdiklerini saptamıştır. Malik ve ark. (2013) çalışmasında, yaşam doyumunu ile akademik başarı arasında ilişki saptamamış-

Tablo 3: Hemşirelik Öğrencilerinin Sosyal ve Entelektüel Aktiviteleri ile Genel Not Ortalamalarının Karşılaştırılması (n=455)

		Genel Not Ortalaması (Akademik Başarı Durumları)					p
		0.00-2.00	2.01-2.50	2.51-3.00	3.01-3.50	3.51-4.00	
		n	n	n	n	n	
Yabancı Dil Bilme	Hayır	3	44	105	46	3	0.004
	Evet	14	40	112	74	14	
Yabancı Dil Konuşma	Hayır	3	53	152	83	8	<0.001
	Evet	14	31	65	37	9	
Sosyal Öğrenci Topluluklarına Üyelik	Hayır	17	66	173	96	11	0.148
	Evet	0	18	44	24	6	
Arkadaş İlişkilerini Tanımlama	İyi	13	58	163	89	14	0.967
	Orta	4	24	50	29	3	
	Kötü	0	2	4	2	0	
Sosyal İlişkilerden Memnuniyet	Memnun değil	2	6	5	3	0	0.115
	Memnun	7	23	50	29	4	
	Çok memnun	8	55	162	88	13	
Müzikle İlgilenme	Hayır	10	51	133	73	10	0.999
	Evet	7	33	84	47	7	
Müzik Aleti Çalma Durumu	Hayır	16	71	191	107	12	0.196
	Evet	1	13	26	13	5	
Sporla İlgilenme	Hayır	9	47	131	77	9	0.706
	Evet	8	37	86	43	8	
Dansla İlgilenme	Hayır	13	73	185	105	13	0.598
	Evet	4	11	32	15	4	
Resimle İlgilenme	Hayır	16	76	189	106	13	0.495
	Evet	1	8	28	14	4	
El Sanatlarıyla İlgilenme	Hayır	14	76	198	109	16	0.785
	Evet	3	8	19	11	1	
Fotoğrafçılıkla İlgilenme	Hayır	14	77	183	109	12	0.290
	Evet	3	7	33	11	5	
Kitap Okuma Alışkanlığı	Hayır	5	24	44	28	6	0.392
	Evet	12	60	173	92	11	
Gazete Okuma Alışkanlığı	Hayır	13	60	141	77	11	0.697
	Evet	4	24	76	43	6	
Kitap Fuarına Gitme	Hayır	11	39	67	50	6	0.011
	Evet	6	45	150	70	11	
Tiyatroya Gitme	Hayır	11	53	103	64	7	0.095
	Evet	6	31	114	56	10	
Sinemaya Gitme	Hayır	3	7	13	9	1	0.486
	Evet	14	77	204	111	16	
Sinemaya Gitme Sıklığı	Haftada 1 kez	1	12	11	6	5	0.045
	Ayda 1-2 kez	7	42	126	61	6	
	Yılda 1-2 kez	4	8	30	20	3	
	Yılda 3-4 kez	1	14	37	23	2	
Şiir Dinletilerine Gitme	Hayır	14	71	181	106	12	0.394
	Evet	3	13	36	14	5	
Kültürel Gezilere Katılma	Hayır	8	60	120	72	4	0.003
	Evet	9	24	97	48	13	

tır. Yaşam doyumu yüksek olan öğrencilerin akademik başarılarının da arttığını gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Burada öğrencilerin farklı bölümlerde eğitim almalarının ve/veya farklı

değişkenlere sahip olmalarının etkili olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmanın bulgusuna göre hemşirelik öğrencileri yönünden baktığımızda; akademik başarı ile yaşam doyumu-

Tablo 4: Hemşirelik Öğrencilerinin Sosyal ve Entelektüel Aktiviteleri ile Yaşam Doyumu Ölçeği Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n=455)

		Yaşam Doyumu Ölçeği		p
		X±Standart Sapma	Minimum-Maksimum	
Yabancı Dil Bilme	Hayır	13.7±4.1	5.0-25.0	0.007*
	Evet	14.9±4.5	5.0-25.0	
Yabancı Dil Konuşma	Hayır	13.9±4.1	5.0-25.0	0.002*
	Evet	15.3±4.7	5.0-25.0	
Sosyal Öğrenci Topluluklarına Üyelik	Hayır	14.3±4.3	5.0-25.0	0.509*
	Evet	14.8±4.6	5.0-25.0	
Arkadaş İlişkilerini Tanımlama	İyi	15.0±4.3	5.0-25.0	<0.001**
	Orta	12.1±3.6	5.0-24.0	
	Kötü	10.1±5.7	5.0-25.0	
Sosyal İlişkilerden Memnuniyet	Memnun değil	10.8±4.9	5.0-21.0	<0.001**
	Memnun	12.7±4.0	5.0-24.0	
	Çok memnun	15.1±4.2	5.0-25.0	
Müzikle İlgilenme	Hayır	14.3±4.6	5.0-25.0	0.734*
	Evet	14.9±4.3	5.0-25.0	
Müzik Aleti Çalma Durumu	Hayır	14.3±4.3	5.0-25.0	0.460*
	Evet	14.8±4.4	5.0-25.0	
Sporla İlgilenme	Hayır	13.8±4.3	5.0-25.0	0.001*
	Evet	15.3±4.3	5.0-25.0	
Dansla İlgilenme	Hayır	14.4±4.3	5.0-25.0	0.997*
	Evet	14.3±4.3	5.0-25.0	
Resimle İlgilenme	Hayır	14.4±4.3	5.0-25.0	0.819*
	Evet	14.6±4.2	5.0-25.0	
El Sanatlarıyla İlgilenme	Hayır	14.4±4.4	5.0-25.0	0.916*
	Evet	14.4±4.0	6.0-25.0	
Fotoğrafçılıkla İlgilenme	Hayır	14.3±4.4	5.0-25.0	0.334*
	Evet	14.8±4.2	5.0-25.0	
Kitap Okuma Alışkanlığı	Hayır	13.2±4.5	5.0-25.0	<0.001*
	Evet	14.7±4.2	5.0-25.0	
Gazete Okuma Alışkanlığı	Hayır	14.0±4.1	5.0-25.0	0.008*
	Evet	15.1±4.6	5.0-25.0	
Kitap Fuarına Gitme	Hayır	14.2±4.5	5.0-25.0	0.163*
	Evet	14.5±4.2	5.0-25.0	
Tiyatroya Gitme	Hayır	14.3±4.3	5.0-25.0	0.415*
	Evet	14.6±4.4	5.0-25.0	
Şiir Dinletilerine Gitme	Hayır	14.4±4.2	5.0-25.0	0.556*
	Evet	14.5±4.9	5.0-25.0	
Sinemaya Gitme	Hayır	14.1±5.7	5.0-25.0	0.754*
	Evet	14.4±4.2	5.0-25.0	
Kültürel Gezilere Katılma	Hayır	13.7±4.1	5.0-25.0	<0.001*
	Evet	15.3±4.3	5.0-25.0	

*Mann-Whitney test, **Kruskal Wallis test.

Tablo 5: Hemşirelik Öğrencilerinin Genel Not Ortalaması ile Yaşam Doymu Ölçeği Puan Ortalamasının Karşılaştırılması (n=455)

Genel Not Ortalaması (Akademik başarı durumu)	Yaşam Doymu Ölçeği Puan Ortalaması			p
	Ortalama±Standart Sapma	Minimum	Maksimum	
0.00-2.00	12.4±4.0	5.00	19.00	0.055*
2.01-2.50	14.2±4.3	5.00	25.00	
2.51-3.00	14.0±3.9	5.00	25.00	
3.01-3.50	15.0±4.5	5.00	25.00	
3.51-4.00	17.5±6.7	6.00	25.00	

*Kruskal Wallis testi.

Tablo 6: Hemşirelik Öğrencilerinin Genel Not Ortalaması ile YDÖ Puan Ortalaması Arasındaki İlişki (n=455)

n=455	Genel Not Ortalaması
Yaşam Doymu Ölçeği puan ortalaması	0.073* r=0.121

*Spearman's rho analizi.

nun doğrudan ilişkili olmadığı, hemşirelik öğrencilerinin de mesleği sevmelerinin, geleceğe yönelik kaygılarının az olmasının akademik başarı ve yaşam doyum düzeyi üzerinde olumlu etkili olacağı söylenebilir.

Çalışmada arkadaş ilişkilerini iyi olarak tanımlayan, sosyal ilişkilerinden çok memnun olan, sporla ilgilenen ve kültürel gezilere katılan öğrencilerin yaşam doyum düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Dost (2007) çalışmasında, yalnızlık düzeyi düşük olan üniversite öğrencilerinin yaşam doyumlarının, yalnızlık düzeyi yüksek olan üniversite öğrencilerinden anlamlı olarak daha yüksek olduğunu bildirmiştir. Elkin (2017) çalışmasında, arkadaş ilişkileri iyi olan öğrencilerin yaşam doyumlarının da iyi olduğunu belirlemiştir. Chow (2005) çalışmasında, başkaları ile ilişkilerinden daha fazla doyum sağlayan öğrencilerin daha yüksek yaşam doyumuna sahip olduğunu belirlemiştir. Kim, Kim ve Han (2018) çalışmalarında, fiziksel aktivitelere ve kültürel etkinliklere katılan, aile ve arkadaşlarından sosyal destek alan kişilerin daha yüksek yaşam doyumuna sahip olduğunu bildirmiştir. Bu çalışmadan ve literatür çalışmalarından elde edilen bulgular özellikle üniversite sürecinde yaşanan olumlu arkadaşlık ilişkilerinin yaşam doyum düzeyini artırdığını göstermektedir. Üniversite sürecinde spor ile ilgilenmek ve kültürel gezilere katılmak sosyalleşmeyi artırarak, beraberinde olumlu arkadaş ilişkilerini getirmektedir. Sosyalleşmek öğrencilerin yaşam doyumlarını artırmaktadır. Hemşirelik eğitim sürecinde öğrencilerin sosyalleşmelerini sağlayacak aktivitelere katılımları için serbest zaman dilimi oluşturulmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın sonucuna göre; akademik başarı durumu orta ve iyi düzeyde olan hemşirelik öğrencileri sosyal ve entelektüel açıdan daha aktif olup daha fazla kitap fuarına gitmekte,

ayda bir veya iki kez sinemaya gitmekte ve kültürel gezilere katılmaktadırlar. Sosyal ve entelektüel açıdan daha aktif olup arkadaş ilişkilerini iyi olarak tanımlayan, sosyal ilişkilerinden çok memnun olan, sporla ilgilenen, kültürel gezilere katılan öğrencilerin yaşam doyumları da daha yüksektir. Ancak hemşirelik öğrencilerinin akademik başarı durumları ile yaşam doyumları arasında ilişki yoktur.

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda önerilerimiz şunlardır:

- Geleceğin sağlık profesyoneli ve disiplinli bir meslek adayı olan hemşirelik öğrencilerinin yoğun ders programları sürecinde aldıkları eğitimleri sadece akademik başarıyı artırmak odaklı olmamalıdır.
- Üniversiteler tarafından sosyal ve entelektüel aktivite imkanları artırılmalı ve hemşirelik öğrencilerinin katılımını teşvik edici tanıtımlar yapılmalıdır.
- Hemşirelik eğitim programında öğrencilerin sosyal ve entelektüel aktivitelere katılımını artırmak için serbest zaman dilimi oluşturulmalıdır.
- Hemşirelik öğrencilerinin eğitimleri sürecinde, sosyal ve entelektüel aktivitelere katılmalarının yaşam doyumlarını artırarak, gelecek meslek yaşamlarında sosyal ve entelektüel açıdan daha aktif bir yaşam sürdürmelerini sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Akgeyik, T. (2007). Pozitif kurumsal kültürü geliştirmede işyerinde sosyal aktivite uygulamaları. *İktisat Fakültesi Mecmuası*, 56(2), 55-94.
- Antaramian, S. (2017). The importance of very high life satisfaction for students' academic success. *Cogent Education*, 4(1)1307622, 1-10. doi: 10.1080/2331186X.2017.1307622
- Ayyıldız, T., Şener, D. K., Veren, F., Kulakçı, H., Akkan, F., Ada, A., Aldoğan, A., Yeral, K., Emek, A., Tetik, D., & Dinç, G. (2014). Hemşirelik öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen faktörler. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(3), 222-228.
- Chow, H. P. H. (2005). Life satisfaction among university students in a Canadian prairie city: A multivariate analysis. *Social Indicators Research*, 70, 139-150.

- Craft, S. W. (2012). *The impact of extracurricular activities on student achievement at the high school level* (Unpublished doctoral dissertation). The University of Southern Mississippi. (UMI No. 3514737). Retrieved from <https://aquila.usm.edu/dissertations/543>
- Dağlı, A., & Baysal, N. (2016). Yaşam doyumu ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(59), 1250-1263.
- Dalli, M. (2014). The university student' time management skills in terms of their academic life satisfaction and academic achievement levels. *Educational Research and Reviews*, 9(20), 1090-1096.
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75.
- Dil, S., & Bulantekin, Ö. (2011). Hemşirelik öğrencilerinde akademik başarı düzeyi ile aile işlevselliği ve kontrol odağı arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 2(1), 17-24.
- Dost, M. T. (2007). Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumunun bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 132-143.
- Elkin, N. (2017). Bir vakıf üniversitesinin sağlık bilimleri yüksekokulu öğrencilerinin genel yaşam doyumu düzeyleri ve ilişkili faktörler. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2, 123-141.
- Elmagd, M. A., Mossa, A. H., Sami, M. M., El-Marsafawy, T. S., Jadan, O. A., & Mudawi, M. S. E. (2015). The impact of physical activity on the academic performance among medical and health sciences students: A cross sectional study from RAKMHSU -Ras Alkhaimah-UAE. *International Journal of Physical Education, Sports and Health*, 2(1): 92-95.
- Erdoğan, S., Şanlı, H. S., & Bekir, H. Ş. (2005). Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(2), 479-496.
- Freeman, R. (2017). The relationship between extracurricular activities and academic achievement (Unpublished Doktoral Dissertation). National Louis University. Retrieved from <https://digitalcommons.nl.edu/diss/245>
- Güler, B. K., & Emeç, H. (2006). Yaşam memnuniyeti ve akademik başarıda iyimserlik etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(2), 129-149.
- Kim, J., Kim, M., & Han, A. (2018). Exploring the relationship between types of leisure activities and life satisfaction, health perception, and social support among Korean individuals with physical disabilities. *American Journal of Health Behavior*, 42(4), 34-44.
- Malik, M., Nordin, N., Zakaria, A., & Sirun, N. (2013). An exploratory study on the relationship between life satisfaction and academic performance among undergraduate students of UiTM, Shah Alam. *Procedia - Social and Behavioral Science*, 90, 334-339.
- Sarı, İ., & Kaya, E. (2016). Serbest zamanı tatmini okul başarısını artırır mı? Üniversite öğrencilerinin serbest zaman tatmini ve genel not ortalaması arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 11-17.
- Shamsudin, S., Ismail, S. F., Al-Mamun, A., & Nordin, S. K. B. S. (2014). Examining the effect of extracurricular activities on academic achievements among the public university students in Malaysia. *Asian Social Science*, 10(9), 171-177.
- Usal, A. (1981). Çağdaş bunalım/turizm. *Ege Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 1(1-2), 13-19.
- Yetim, U. (2003). The impacts of individualism/collectivism, self-esteem, and feeling of mastery on life satisfaction among the Turkish university students and academicians. *Social Indicators Research*, 61, 297-317.